

1. Kokia teisinė apsauga suteikiama asmenims, nukentėjusiems nuo ekonominių žmogaus teisių pažeidimų? Ar numatyta žalos atlyginimo galimybė?**a. Civilinė teisė**

Bet kuris asmuo, kuris mano, kad Vokietijos įmonė savo veiksmais pažeidė jo teises, gali pareikšti ieškinį prieš tą įmonę Vokietijos civiliniuose teismuose. Jurisdikciją nagrinėti bylą iš esmės turi tas teismas, kurio aptarnaujamoje teritorijoje yra įmonės atsakovės registruota buveinė. Įmonės registruota buveinė – tai įmonės įstatuose nurodyta vieta, kurioje yra jos pagrindinė buveinė arba pagrindinė verslo vieta. 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (nauja redakcija išdėstytas reglamentas „Briuselis I“). Daugiau informacijos apie reglamentą galima rasti [čia](#).

Jeigu įmonės atsakovės registruota buveinė yra ne Europos Sąjungoje arba valstybėje, kuri nėra pasirašiusi 2007 m. spalio 30 d. Lugano konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo, Vokietijos teismų jurisdikcija tarptautinėse bylose gali būti nustatoma pagal Vokietijos civilinio proceso normas, ypač pagal Civilinio proceso kodeksą (vok. *Zivilprozessordnung*, ZPO). Pavyzdžiui, pagal Civilinio proceso kodekso 32 skirsnį byla gali būti keliama Vokietijos teisme, jeigu bent dalis veiksmų, dėl kurių atsiranda deliktinė atsakomybė, įvykdyta Vokietijoje. Laikoma, kad veika padaryta ten, kur veikė žalą padaręs asmuo (vok. *Handlungsort*), ir ten, kur buvo pažeista teisės aktais saugoma žalą patyrusio asmens teisė (vok. *Erfolgsort*).

Šios jurisdikcijos taisyklės taikomos ir tada, kai ieškinius pareiškia ne ES piliečiai, kurie gyvena ne Europos Sąjungoje.

Nacionalinė teisinė sistema, taikoma ieškiniams dėl deliktinės atsakomybės, nustatoma pagal 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 864/2007 dėl nesutartinės prievolės taikytinos teisės (reglamentas „Roma II“). Reglamente nustatyta, kad paprastai taikoma valstybės, kurioje atsirado žala, teisė, neatsižvelgiant į tai, kurioje šalyje įvyko žalą sukėlęs įvykis, ir neatsižvelgiant į tai, kurioje šalyje arba šalyse atsirado netiesioginių to įvyko pasekmių (Reglamento „Roma II“ 4 straipsnio 1 dalis). Daugiau informacijos apie taikytiną teisę galima rasti [čia](#).

Vokietijos civilinio proceso taisyklėse yra numatytos tam tikros priemonės, leidžiančios skirtingų ieškovų pareikštus ieškinius nagrinėti kolektyviai, pvz., sujungti šalis (vok. *Streitgenossenschaft*, žr. Civilinio proceso kodekso 59 skirsnį ir paskesnius skirsnius). Pagal Civilinio proceso kodekso 59 skirsnį keletas asmenų gali kelti bylą kartu arba byla gali būti keliama keletui asmenų, jeigu tie asmenys ginčo dalyko atžvilgiu sudaro vieną juridinį subjektą arba jeigu turi teisę arba prievolę, pagrįstą tuo pačiu faktiniu arba teisiniu pagrindu.

2018 m. bylose dėl įmonės veiksmais padarytų didelio skaičiaus vartotojų teisių pažeidimų Vokietija pradėjo taikyti pavyzdinio sprendimo pagrindiniais bylos klausimais metodą (vok. *Musterfeststellungsklage*). Specialios kvalifikacijos vartotojų apsaugos asociacijos tam tikromis sąlygomis gali pateikti prašymą priimti pavyzdinį sprendimą pagrindiniais bylos klausimais ir prašyti, kad teismas atsakytų į pagrindinius faktinius ir teisinius klausimus, kuriais grindžiami visų ieškovų reikalavimai. Kai pateikiamas prašymas priimti pavyzdinį sprendimą pagrindiniais bylos klausimais, atskirų ieškovų, įtrauktų į ieškinių registrą, reikalavimų senaties laikotarpio skaičiavimas yra sustabdomas (taigi vartotojai gali sulaukti atsakymo į prašymą priimti pavyzdinį sprendimą pagrindiniais bylos klausimais nerizikuodami prarasti savo teises). Vartotojai gali savo reikalavimus ieškinių registre užregistruoti nemokamai. Pavyzdinis sprendimas pagrindiniais faktiniais ir teisiniais bylos klausimais yra privalomas ir įmonėi, ir į registrą įtrauktiems vartotojams. Jeigu sprendimas pagrindiniais bylos klausimais yra vartotojams palankus, įmonė greičiausiai bus pasiruošusi savanoriškai atlyginti žalą. Jeigu įmonė žalos savanoriškai neatlygina, į ieškinių registrą įtraukti vartotojai, vadovaudamiesi pavyzdiniu sprendimu pagrindiniais bylos klausimais, gali siekti priverstinio savo reikalavimų įvykdymo teisiniu arba neteisiniu būdu.

b. Administracinių pažeidimų teisė

Jeigu, pavyzdžiui, įmonės vadovas padaro nusikalstamą veiką, pagal Administracinių pažeidimų įstatymą (vok. *Gesetz über Ordnungswidrigkeiten*) įmonėms gali būti skiriamos iki 10 mln. EUR baudos. Tai galioja ir žmogaus teisių pažeidimams verslo srityje. Jeigu dėl nusikalstamos veikos įmonė gavo ekonominės naudos ir bausmė padėtų tą naudą panaikinti, gali būti skiriama ir didesnė bausmė.

Vokietijos vyriausybės koalicinėje sutartyje dėl 19-ojo teisėkūros laikotarpio numatyta pertvarkyti teisės normas dėl įmonėms skiriamų bausmų. Šios pertvarkos yra ruošiamos.

2. Ar yra specialių teisės nuostatų dėl šurkščių žmogaus teisių pažeidimų? Ar šios nuostatos taikomos nusikaltimams aplinkai ar dideliame darbuotojų išnaudojimu?

Vokietijos teisės aktuose dėl nesutartinės atsakomybės nėra specialių teisės normų dėl šurkščių žmogaus teisių pažeidimų. Tačiau jeigu dėl šurkštaus žmogaus teisių pažeidimo yra pažeidžiama teisės aktais saugoma asmens teisė, gali atsirasti bendroji nesutartinė atsakomybė. Pavyzdžiui, pagal Civilinio kodekso (vok. *Bürgerliches Gesetzbuch*) 823 skirsnio 1 dalį asmuo, kuris tyčia arba dėl neatsargumo atima asmens gyvybę, asmenį sužaloja, pakenkia asmens sveikatai, laisvei, nuosavybei arba neteisėtai pažeidžia kitą kito asmens teisę, privalo atlyginti žalą. Jeigu dėl padarytos žalos asmuo žūsta, yra sužalojamas, pakenkiama jo sveikatai, laisvei, nuosavybei arba pažeidžiama kita jo teisė, atsakingas yra ne tik žalą tiesiogiai sukėlęs asmuo, bet ir kiekvienas asmuo, kuris nesiėmė reikalingų ir pagrįstų priemonių, kad žalos trečiosioms šalims nebūtų padaryta, ir dėl to atsirado rizika (vok. *Verkehrssicherungspflicht*).

Be to, teisės aktuose dėl privačios atsakomybės už aplinkos apsaugą išdėstytos specialios nuostatos dėl griežtos atsakomybės už nusikalstamą veiką, kuria pažeidžiamos teisės aktais saugomos asmens teisės. Pavyzdžiui, tokios nuostatos išdėstytos Atsakomybės už aplinkos apsaugą akto (vok. *Umwelthaftungsgesetz*) 1 skirsnyje ir paskesniuose skirsniuose, Atominės energetikos akto (vok. *Atomgesetz*) 25 skirsnyje ir paskesniuose skirsniuose, Genetinės inžinerijos akto (vok. *Gentechnikgesetz*) 32 skirsnyje ir paskesniuose skirsniuose ir Vandentvarkos akto (vok. *Wasserhaushaltsgesetz*) 89 skirsnyje.

Baudžiamojoje teisėje šurkščius žmogaus teisių pažeidimus taip pat apima bendro pobūdžio nusikalstama veikla. Didelis darbo jėgos išnaudojimas yra laikomas nusikalstama veika, už kurią baudžiama. Atitinkamos nuostatos yra įtvirtintos, pavyzdžiui, Baudžiamojo kodekso (vok. *Strafgesetzbuch*, StGB) 233 skirsnyje (dėl prekybos žmonėmis siekiant išnaudoti juos kaip darbo jėgą).

Siekiant išsaugoti tinkamas gyvenimo sąlygas, ypač ateities kartoms, aplinka yra saugoma ir baudžiamosios teisės aktais. Šiuo atžvilgiu Baudžiamajame kodekse (324 skirsnyje ir paskesniuose skirsniuose) išdėstytos Vokietijos pirminės baudžiamosios teisės (vok. *Kernstrafrecht*) nuostatos – nuostatos dėl visapusiškos esminių aplinkos elementų – vandens, oro ir dirvožemio – apsaugos. Šios pagrindinės apsaugos nuostatos yra papildomos įvairiomis antrinės

baudžiamosios teisės (*Nebenstrafrecht*) normomis, taip pat jomis įtvirtinama augalijos ir gyvūnijos apsauga. Kartu, siekiant užtikrinti, kad aplinka būtų saugoma tarpvalstybiniu lygmeniu, atsižvelgiama į platesnius ES teisės reikalavimus.

3. Esu nukentėjęs nuo žmogaus teisių pažeidimo, padaryto Europos tarptautinei bendrovei vykdam veiklą už Europos Sąjungos ribų. Ar galiu kreiptis į jūsų šalies teismą, jei nesu ES pilietis arba negyvenu ES? Kokiomis sąlygomis galiu pareikšti reikalavimus dėl pažeistų teisių? Kur galima rasti papildomos informacijos?

Bet kuris asmuo, kuris mano, kad Vokietijos įmonė savo veiksmais pažeidė jo teises, gali pareikšti ieškinį prieš tą įmonę Vokietijos civiliniuose teismuose. Jurisdikciją nagrinėti bylą iš esmės turi tas teismas, kurio aptarnaujamoje teritorijoje yra įmonės registruota buveinė. Įmonės registruota buveinė – tai įmonės įstatuose nurodyta vieta, kurioje yra jos pagrindinė buveinė arba pagrindinė verslo vieta. 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (nauja redakcija išdėstytas reglamentas „Briuselis I“). Daugiau informacijos apie šį reglamentą galima rasti [čia](#).

Jeigu įmonės atsakovės registruota buveinė yra ne Europos Sąjungoje arba valstybėje, kuri nėra pasirašiusi 2007 m. spalio 30 d. Lugano konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo, Vokietijos teismų jurisdikcija tarptautinėse bylose gali būti nustatoma pagal Vokietijos civilinio proceso normas, ypač pagal Civilinio proceso kodeksą (vok. *Zivilprozessordnung*, ZPO). Pavyzdžiui, pagal Civilinio proceso kodekso 32 skirsnį byla gali būti keliami Vokietijos teisme, jeigu bent dalis veiksmų, dėl kurių atsiranda deliktinė atsakomybė, įvykdyta Vokietijoje. Laikoma, kad veikia padaryta ten, kur veikė žala padaręs asmuo (vok. *Handlungsort*), ir ten, kur buvo pažeista teisės aktais saugoma žala patyrusio asmens teisė (vok. *Erfolgsort*).

Šios jurisdikcijos taisyklės taikomos ir tada, kai ieškinius pareiškia ne ES piliečiai, kurie gyvena ne Europos Sąjungoje.

Nacionalinė teisinė sistema, taikoma ieškiniams dėl deliktinės atsakomybės, nustatoma pagal 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 864/2007 dėl nesutartinės prievolės taikytinos teisės (reglamentas „Roma II“). Reglamente nustatyta, kad paprastai taikoma valstybės, kurioje atsirado žala, teisė, neatsižvelgiant į tai, kurioje šalyje įvyko žala sukėlus įvykis, ir neatsižvelgiant į tai, kurioje šalyje arba šalyse atsirado netiesioginių ir įvyko pasekmių (Reglamento „Roma II“ 4 straipsnio 1 dalis). Daugiau informacijos apie taikytiną teisę galima rasti [čia](#).

Daugiau informacijos galima rasti [čia](#).

4. Ar asmenys, nukentėję nuo žmogaus teisių pažeidimų, padarytų Europos tarptautinėms bendrovėms vykdam veiklą už Europos Sąjungos ribų, gali sulaukti ombudsmeno institucijų, lygybės įstaigų arba nacionalinių žmogaus teisių institucijų paramos? Ar galiu kreiptis į jūsų šalies teismą, jei nesu ES pilietis arba negyvenu ES? Ar jūsų šalyje yra kitų viešųjų tarnybų (pvz., darbo arba aplinkosaugos inspekcijų), kurios galėtų iširti mano atvejį? Kur galiu rasti informacijos apie savo teises?

Vokietijos nacionalinis informacijos dėl EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms centras (toliau – NIC), yra neteisminė ginčų nagrinėjimo institucija. Tai Federalinės ekonomikos ir energetikos ministerijos struktūros dalis. Centrai pavesta skleisti informaciją apie EBPO rekomendacijas ir jas veiksmingai įgyvendinti. Bet kuris asmuo, kuris gali įrodyti turįs teisėtų interesų, gali pateikti skundą NIC dėl galimų daugiašalės įmonės padarytų EBPO rekomendacijų pažeidimų. NIC nagrinėja gautus skundus, o jei skundai priimami – pasiūlo savo paramą suinteresuotosioms šalims, pavyzdžiui, surengia taikinimo ar mediacijos procedūrą, kad padėtų šalims susitarti ginčytiniais klausimais. Be kitų dalykų NIC nagrinėja skundus dėl to, kad įmonei vykdam išsamius patikrinimus, kaip to reikalaujama EBPO rekomendacijose, nepakankamai užtikrinamos žmogaus teisės arba j jas nepakankamai atsižvelgiama. Rengiant pakoreguotą 2011 m. EBPO rekomendacijų redakciją, kurioje pateikiamos konkrečios rekomendacijos dėl pagarbos žmogaus teisėms įmonėse, pirmiausia remtasi pagrindiniais Jungtinių Tautų verslo ir žmogaus teisių principais.

NIC koordinuoja savo veiklą ir sprendimus konsultuodamasis su Tarpministeriniu EBPO rekomendacijų komitetu (toliau – Tarpministerinis komitetas). Į Tarpministerinį komitetą įtraukti dar septynių federalinių ministerijų atstovai. Dar viena koordinavimo struktūra – EBPO rekomendacijų darbo grupė. Į darbo grupę įtraukti ne tik visų federalinių ministerijų, dalyvaujančių Tarpministerinio EBPO rekomendacijų komiteto veikloje, atstovai, bet ir verslo asociacijų, profesinių sąjungų bei nevyriausybinį organizacijų atstovai.

Daugiau informacijos apie NIC vykdomą skundų nagrinėjimo procedūrą (įskaitant informaciją apie gautus skundus ir tai, kokių priemonių dėl jų imtasi) galima rasti internete, Vokietijos NIC [internetu svetainėje](#).

5. Ar jūsų šalis yra nustačiusi Europos tarptautinėms bendrovėms prievolę sukurti skundų nagrinėjimo arba mediacijos mechanizmus, kurie leistų iširti vykdam jų verslą padarytus pažeidimus? Ar ši prievolė taikoma ir už Europos Sąjungos ribų padarytiems pažeidimams? Kas yra atsakingas už šių skundų nagrinėjimo mechanizmų arba mediacijos paslaugų stebėseną? Ar jūsų šalyje yra viešai skelbiamos ataskaitos apie šių mechanizmų ir paslaugų veikimą?

2016–2020 m. nacionaliniame verslo ir žmogaus teisių srities veiksmų plane federalinė vyriausybė išreiškė lūkestį, kad visos įmonės į Vokietijoje ir visame pasaulyje, t. y. ne tik ES, vykdomą savo veiklą tinkamai įtrauks su žmogaus teisėmis susijusius išsamaus patikrinimo procesus. Šis lūkestis nėra teisinė nuostata. Nacionaliniame veiksmų plane su žmogaus teisėmis susijęs išsamaus patikrinimo procesas apibrėžiamas pagal penkis esminius elementus, kurių vienas yra tai, kad įmonės turi sukurti skundų nagrinėjimo mechanizmus.

Šiuo atžvilgiu nacionaliniame veiksmų plane pabrėžiama, kokį svarbų vaidmenį gali atlikti nevyriausybinis skundų nagrinėjimo mechanizmas, o įmonės raginamos tokiuose mechanizmuose dalyvauti arba juos kurti. Nacionaliniame veiksmų plane nustatyta keletas nevyriausybinių skundų nagrinėjimo mechanizmų kūrimo ir veikimo reikalavimų. Pavyzdžiui, skundo mechanizmo struktūra turėtų būti pasirenkama pagal tikslinę grupę. Kuriant naujus mechanizmus ir naudojantis jau esančiais mechanizmais, reikėtų pasistengti užtikrinti, kad pagal juos būtų užtikrinta sąžininga, subalansuota ir nuspėjama procedūra, kad tokiu mechanizmu galėtų pasinaudoti kiekvienas galėjęs nukentėti asmuo. Procedūra turėtų būti kuo skaidresnė visoms joje dalyvaujančioms šalims ir derėti su tarptautiniais žmogaus teisių standartais. Įvairios Vokietijos įmonės jau yra sukūrusios vidaus arba sektorinius skundų nagrinėjimo mechanizmus, kad jų darbuotojai ir įmonėje nedirbantys asmenys galėtų teikti skundus dėl žmogaus teisių pažeidimų.

Federalinė vyriausybė tikrina, kaip įmonės į savo išsamaus tikrinimo procedūras įtraukia žmogaus teisių aspektus, – nuo 2018 iki 2020 m. šiuo tikslu kasmet buvo atliekama mokslinius standartus atitinkanti apklausa. Per apklausą rinkti empiriniai duomenys apie tai, ar įmonės, turinčios daugiau negu 500 darbuotojų, yra sukūrusios skundų nagrinėjimo mechanizmus ir ar tie mechanizmai atlieka savo funkciją. Nacionalinio veiksmų plano stebėsenos rezultatai taip pat yra svarbūs federalinei vyriausybei aptariant, kokių tolesnių priemonių imtis įgyvendinant esamą nacionalinį veiksmų planą. Jeigu iš nacionalinio veiksmų plano stebėsenos rezultatų matyti, kad mažiau negu 50 proc. atitinkamų įmonių laikosi nacionalinio veiksmų plano reikalavimų dėl įmonių išsamaus patikrinimo procedūrų, federalinė vyriausybė, remdamasi nacionaliniu veiksmų planu, svarsto galimybę imtis tolesnių priemonių, įskaitant teisėkūros priemones. Federalinės vyriausybės koaliciniame susitarime taip pat nurodyta, kad priklausomai nuo išsamios ir veiksmingos nacionalinio veiksmų plano peržiūros rezultatų, federalinė vyriausybė gali imtis teisėkūros veiksmų ir prisidėti prie visos ES mastu vykdomo reguliavimo.

Daugiašalės Tvarios tekstilės partnerystės nariai daug dėmesio skiria tam, kad būtų sukurtas veiksmingas skundų nagrinėjimo mechanizmas ir kad jis apimtų pasaulines vertes ir tiekimo grandines. Todėl skundų nagrinėjimo mechanizmų ekspertų grupėje keičiamasi iš įvairių narių gauta informacija ir geriausios patirties pavyzdžiais. Tvarios tekstilės partnerystės nariai taip pat pradėjo bendradarbiauti su fondu „Fair Wear Foundation“, kuris veikia skundų nagrinėjimo mechanizmų srityje septyniose tekstilę gaminančiose valstybėse.

Vokietija vystomojo bendradarbiavimo srityje šiuo metu remia projektus, kuriais siekiama pagerinti darbo sąlygas Bangladešo, Mianmaro ir Pakistano tekstilės sektoriuose. Projektų veikla taip pat apima veiksmingų skundų nagrinėjimo mechanizmų kūrimo ir diegimo strategijas.

Atsižvelgdamos į Federalinės ekonominio bendradarbiavimo ir vystymosi ministerijos nustatytą pagarbos žmogaus teisėms principą, skundų nagrinėjimo mechanizmus sukūrė šios Vokietijos vystomojo bendradarbiavimo iniciatyvas įgyvendinančios vyriausybės organizacijos: valstybės įmonė „Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH“, GIZ) ir skatinamojo finansavimo bankas bei viešosios teisės įstaiga „KfW Entwicklungsbank“ skundų dėl žmogaus teisių nagrinėjimo mechanizmus kuria nuo 2013 m. Jų pavyzdžiu 2017 m. pasekė dar dvi aukštesnio lygmens federalinės institucijos – Federalinis geologijos mokslų ir gamtos išteklių institutas (vok. Bundesanstalt für Geowissenschaften und Rohstoffe, BGR) ir Nacionalinis metrologijos institutas (vok. Physikalisch-Technische Bundesanstalt, PTB).

Skundų nagrinėjimo mechanizmai yra vieši, juose taip pat nagrinėjami skundai dėl veiklos, vykdytos už Europos Sąjungos ribų. Ministerijai paprašius pirmiau minėtos institucijos (GIZ, KfW, BGF ir PTB) pateikia informaciją apie gautus skundus.

Banko KfW patronuojamoji įmonė „Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft mbH“ (DEG) 2014 m. taip pat sukūrė atskirą skundų nagrinėjimo mechanizmą.

Vokietijoje veikia šie neteisminiai ginčų sprendimo mechanizmai (jais naudojamosi vykdant procedūras nacionaliniame informacijos dėl EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms centre, žr. atsakymą į ketvirtą klausimą):

per mediacijos procedūrą trečioji šalis pakviečiama vien tam, kad tarpininkautų sprendžiant ginčą. Ši šalis neturi įgaliojimų priimti sprendimą. Mediacija yra lengvai prieinamas konfliktų sprendimo būdas, kuris iš esmės nėra susijęs su konkrečia sritimi. Todėl mediaciją galima taikyti visose srityse, kur kyla konfliktai.

Vokietijoje taip pat yra galimybė į ginčų sprendimą įtraukti trečiąją šalį, kuri pateikia šalims (neprivalomą) pasiūlymą, kaip išspręsti ginčą. Specialios formos ginčų dėl vartojimo sutarčių sprendimo mechanizmas reglamentuojamas įstatymu dėl alternatyvių vartotojų ginčų sprendimo būdų taikymo (vok. *Gesetz über die alternative Streitbeilegung in Verbrauchersachen*, VSBG). Šiame įstatyme vartotojams numatytas patogus ir nemokamas ginčų sprendimo mechanizmas, taip pat įmonėms skirtas vartotojų skundų nagrinėjimo mechanizmas, padedantis gerinti įmonių įvaizdį ir išvengti teisminių ginčų.

Taip pat, jeigu šalys sutinka, galima pasinaudoti (neteismine) arbitražo procedūra.

Daugiau informacijos apie mediacijos galimybes galima rasti [čia](#).

6. Ar jūsų šalyje turiu specialių teisių, jei esu pažeidžiama auka, nukentėjusi dėl ekonominių žmogaus teisių pažeidimų? Kokiomis sąlygomis galiu prašyti teisinės pagalbos? Kokios išlaidos bus įtrauktos į teisinę pagalbą? Ar galiu gauti teisinę pagalbą tokiomis pat sąlygomis kaip ES piliečiai, jei nesu ES pilietis ar gyvenu ne ES?

Vokietijos civilinio proceso teisės aktuose numatyti įvairūs mechanizmai, kuriais sudaromos palankesnės sąlygos kreiptis į Vokietijos civilinius teismus.

Pavyzdžiui, jeigu ieškovai negali padengti teismo proceso išlaidų, jie gali prašyti teisinės pagalbos (Civilinio proceso kodekso 114 skirsnis). Išnagrinėjus ieškovo asmenines ir finansines aplinkybes, taip pat įvertinus nagrinėjamos bylos perspektyvas, jeigu ieškinys nėra nepagrįstas, teismo ir advokato honoraro išlaidos yra padengiamos iš dalies arba visiškai, priklausomai nuo ieškovo poreikių. Fiziniai asmenys, užsienio valstybių piliečiai, taip pat gali prašyti teisinės pagalbos, kad galėtų pareikšti ieškinį Vokietijos teisme. Juridiniai asmenys, turintys registruotą buveinę ES (pvz., nukentėjusių asmenų asociacijos), gali gauti teisinę pagalbą Vokietijos civilinio proceso kodekse nustatyta tvarka.

Direktyva 2002/8/EB siekiama gerinti teisės kreiptis į teismą įgyvendinimą tarptautiniuose ginčiuose nustatant minimalias bendras teisinės pagalbos tokiems ginčams taisykles.

Paskutinis naujinimas: 28/07/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.